Høringssvar

Lokal forskrift om finansiering av private barnehager i Grimstad kommune for tilskuddsåret 2027

Sak: 26/8539
Til: Grimstad kommune, postmottak@grimstad.kommune.no

Fra: PBL Grimstad lokallag
Dato: 22.09.2026

Vi viser til høringsbrev av 11.08.2026 og takker for muligheten til å gi innspill. Vi støtter intensjonen om åpenhet, etterprøvbarhet og forutsigbar finansiering, og anerkjenner at kommunen har publisert beregningsmodellen i sin helhet. Gjennomgangen vår av høringsnotatet, forskriftsutkastet og beregningsmodellen (KS/PBL-malen) viser imidlertid flere forhold som etter vårt syn gir for lave satser.
Innspillene må ses i lys av situasjonen i sektoren: To private barnehager i Grimstad har lagt ned og kommunen har satt av en betydelig ramme til å etablere erstatningskapasitet i egen regi. Korrekt og representativ satsberegning er derfor ikke bare et spørsmål om likebehandling, men om bærekraften i hele barnehagetilbudet i kommunen.

1. Lønnsgrunnlaget for 2025 er ikke representativt
Kommunen beskriver selv i høringsnotatet / sine årsrapporter en rekke forhold som har gitt et unormalt lavt lønnsnivå i regnskapsåret 2025:

- Innsparingstiltak fra 2024 er videreført.
- Erfarne pedagogiske ledere med høy ansiennitet er erstattet av nyutdannede med betydelig lavere lønn.
- En omorganisering har fjernet det lokale sikringstillegget på 21 000 kr per år for en rekke stillinger ved å omgjøre pedagogisk leder-stillinger til barnehagelærerstillinger.
- Høyt sykefravær der ansatte med høyere lønn er erstattet av vikarer med lavere lønn.

Private barnehager med stabil bemanning og medarbeidere med opparbeidet ansiennitet kan ikke kopiere slike kostnadsreduksjoner – og bør heller ikke gjøre det, siden erfarne og stabile medarbeidere representerer nettopp den kompetansen og kontinuiteten tidlig innsats forutsetter.
Vi vil særlig peke på:

a) **Sykefravær og refusjoner.** Sykelønnsrefusjoner på 4 068 580 kr trekkes ut av beregningsgrunnlaget, mens de lavere vikarkostnadene blir stående. Ved høyt fravær gir dette et netto lønnsgrunnlag som ligger systematisk under kostnaden ved ordinær, stabil drift. Vi ber kommunen dokumentere forholdet mellom

uttrukne refusjoner og faktiske vikarkostnader, og vurdere korreksjon for differansen.

b) **Korreksjon begrenset til én barnehage.** Kommunen har korrigert for ett årsverk barnehagelærer (575 000 kr) i Storgata barnehage fordi regnskapstallene «kan indikere at pedagognormen ikke fullt ut er reflektert». Begrunnelsen – langvarig sykefravær og rimeligere vikarressurser – gjelder etter notatets egen beskrivelse «enkelte enheter», i flertall. Vi ber kommunen redegjøre for hvorfor tilsvarende vurdering ikke er gjort for øvrige enheter, og fremlegge dokumentasjon per barnehage på at pedagog- og bemanningsnorm er overholdt i regnskapsførte lønnskostnader gjennom hele året.

c) **For lave vikarbudsjett.** Ansatte i de kommunale barnehagene melder bekymring i forhold til vikarbudsjett på 2 %. Budsjett for vikarbruk ved ekstraressursers fravær er 0 %. Med tanke på at kommunen selv påpeker at de har høyt sykefravær, mener vi det er sannsynlig at kommunen ikke kan drifte forsvarlig når de har så lave vikarbudsjett. De private barnehagene gis ikke reelle muligheter til å drive barnehage når dette brukes som utgangspunkt for våre satser.

2. Arbeidsgiveravgift på pensjon

I selvkostberegningen trekkes regnskapsført pensjon ut av grunnlaget med et påslag for arbeidsgiveravgift på 14,1 prosent, slik at fradraget utgjør pensjon × 1,141. Dette forutsetter at det er betalt arbeidsgiveravgift av hele pensjonsbeløpet.

Det betales imidlertid ikke arbeidsgiveravgift av pensjonspremier som dekkes ved bruk av premiefond, avgiftsplikten følger de faktiske premieinnbetalingene, ikke den regnskapsførte pensjonskostnaden. KOSTRA-regnskapet viser at kommunen benyttet premiefond til å dekke en betydelig andel av pensjonsutgiftene sine i 2025.

Det trekkes ut om lag 1,3 millioner kroner i arbeidsgiveravgift knyttet til pensjon. Dersom vi legger til grunn at lønn er fullt avgiftsbelagt, skulle den resterende arbeidsgiveravgiften i grunnlaget utgjort 14,1 prosent av lønn og sykelønnsrefusjoner. I stedet utgjør den kun 11,4 prosent (4 124 030 kroner). Dette tilsier at det er trukket ut vesentlig mer arbeidsgiveravgift på pensjonen enn det som faktisk er betalt, ettersom deler av pensjonen er dekket via premiefond uten avgiftsplikt.

Vi ber om at kommunen legger til grunn kun de pensjonsutgiftene som faktisk er belagt med arbeidsgiveravgift, når fradraget beregnes, og dokumenterer det faktiske avgiftsgrunnlaget for pensjon i 2025.

3. Barnetall — feil intervallinndeling for oppholdstid

Kommunens beregning av oppholdstid bygger på feil intervallinndeling. Fra og med årsmeldingen per 15.12.2024 gikk Utdanningsdirektoratet over fra seks til tre intervaller for oppholdstid.

Vi viser til «Formel for utregning av heltidsplasser» hos Utdanningsdirektoratet: https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/bemanningskalkulator-barnehage/
Her fremgår det at gjeldende intervaller er 0–32 timer, 33–40 timer og 41 timer eller mer. Ved beregning av heltidsplasser skal antall barn i hvert intervall vektes med en standardisert timesats: 21 timer for intervallet 0–32 timer, 37 timer for intervallet 33–40 timer, og 45 timer for intervallet 41 timer eller mer.
Vi kan ikke se at kommunen har lagt disse tre intervallene til grunn i sin beregning. Selv om dette ikke gir store utslag på barnetallene, utgjør det likevel 550 kroner på satsen for små barn og 302 kroner på satsen for store barn.
Vi ber om at kommunen retter beregningen slik at riktig intervallinndeling og vekting legges til grunn for barnetallene.

4. Manglende oppdatering av kommunal deflator
Kommunen har ikke oppdatert deflatorene i tråd med siste tilgjengelige anslag for kommunal lønns- og prisvekst. Beregningsgrunnlaget bygger dermed på en undervurdert kostnadsvekst.
Grunntilskuddssatsene skal fremskrives med kommunal deflator slik at de reflekterer forventet lønns- og prisvekst frem til tilskuddsåret. Når deflatoranslaget ikke er oppdatert, blir satsene i høringsgrunnlaget fastsatt for lavt.
Deflatorene må uansett oppdateres i tråd med statsbudsjettet for 2027 før endelig vedtak fattes, men etter vårt syn bør imidlertid de sist tilgjengelige anslagene benyttes allerede i beregningen som sendes på høring. Høringen skal gi et mest mulig riktig bilde av forventet tilskuddsnivå, og både kommunens og de private barnehagenes budsjettarbeid bygger på disse tallene. Vi ber derfor om at kommunen fremover benytter sist tilgjengelige anslag for deflatorer når beregningen av grunntilskuddssatsene sendes på høring.

5. Vigilo: Fordelingen 20/80 er udokumentert
Kommunen har kun inkludert 20 % av lisenskostnaden for fagsystemet Vigilo, med henvisning til at øvrig funksjonalitet (opptak, moderasjonsberegning) også benyttes overfor private barnehager. Vi bemerker at:

- Fordelingsnøkkelen er «stipulert», ikke dokumentert. Vi ber om leverandørens prisstruktur eller annen dokumentasjon som underbygger at foreldrekommunikasjonsmodulen utgjør nettopp 20 %.
- Private barnehager bærer selv kostnaden for egne, tilsvarende systemer (kommunikasjon, opptaksadministrasjon internt, planlegging). Kommunens myndighetsoppgaver er én ting; systemkostnader knyttet til drift av kommunens egne barnehager skal inngå i grunnlaget fullt ut.

6. Regnskapskvalitet og fullstendighet i korreksjonene

Kommunen har selv avdekket og korrigert flere feilføringer i 2025-regnskapet: utvendig vedlikehold og vaktmestertjenester (150 000 kr), varer og tjenester til uteområder (121 439 kr), byggforsikring ført på fellesområde (107 116 kr) og IKT-kostnader (833 600 kr). Det er positivt at dette er fanget opp, men funnene viser at kostnader som vedrører barnehagene ikke konsekvent er ført på funksjon 201/221

I tillegg oppdaget PBL sentralt sin gjennomgang av regnskapet betydelige feilføringer som fikk store konsekvenser for de først opplyste satsene. Dette gjør at vi blir skeptiske til om det finnes andre feilføringer i regnskapet.

Vi ber om at revisor gis i oppdrag å verifisere at korreksjonene er **fullstendige** – altså at det ikke finnes ytterligere barnehagerelaterte kostnader på fellesfunksjoner (renhold, energi, HR/lønnskjøring, IKT-infrastruktur, internhusleie o.l.) som skulle vært innarbeidet i grunnlaget. En attestasjon på fullstendighet, ikke bare på de korreksjonene som allerede er gjort, vil styrke etterprøvbarheten vesentlig.

7. Satsnivået må vurderes opp mot nabokommunene

Grimstads tilskuddssatser er i 2026 blant de laveste i landet. Vi ber kommunen, før endelig behandling av grunntilskudd, sammenligne satsnivået med nabokommuner som Arendal, Froland og Lillesand. Det er nødvendig at kommunestyret får et reelt bilde av at Grimstads satser ligger betydelig lavere enn våre nabokommuners. Vi ber kommunen forklare hvilke forutsetninger barnehagene i Grimstad har for å drive så mye rimeligere enn våre nabokommuner – innenfor samme bemannings- og pedagognorm og samme tariffområde. Hvorfor er Grimstads barn betydelig mindre verdt enn barna i våre nabokommuner?

Her er en oversikt over satser som er ute på høring i henholdsvis Grimstad og våre nabokommuner:

Kommune	SMÅ	STORE
Grimstad	268.847	141.632
Lillesand	287.509	151.496
Arendal	294.338	155.247
Froland	293.126	155.160
Birkenes	335.392	177.998

8. Konsekvenser for sektoren og kommunens egen økonomi

To private barnehager i Grimstad har lagt ned inneværende år, og kommunen har etablert ny kommunal kapasitet med en betydelig investeringsramme og løpende driftskostnader. Å erstatte private plasser med kommunale er erfaringsmessig vesentlig dyrere for kommunen enn å sikre bærekraftige rammevilkår for eksisterende plasser.

Vi ber kommunen, som del av saksfremlegget, beregne kostnaden ved å måtte erstatte ytterligere 50, 100 eller 150 private barnehageplasser med kommunale, og sammenholde dette med kostnaden ved satsnivået som foreslås. Vi ber også kommunen vurdere konsekvensene av finansieringsnivået for bemanning, vikarbruk, rekruttering og muligheten til å beholde erfarne medarbeidere – opp mot kommunens egne mål om kvalitet og tidlig innsats.

Med vennlig hilsen
PBL Grimstads lokallag:

Annemorhuset barnehage
Espira Holbekk barnehage
Fevik barnehage
Flatefjell barnehage
Hokus Pokus barnehage
Læringsverkstedet Hasla barnehage
Læringsverkstedet Haugenes Barnehage
Læringsverkstedet Myråsen Barnehage
Regnbuebarna barnehage
Resvik barnehage
Tykkåsen barnehage
Vikkilen barnehage
Østerhus barnehage